

ПОДАЦИ О УСТАНОВИ/ШКОЛИ	ПОДАЦИ О АУТОРИМА/АУТОРКАМА
Назив школе: ОШ "22. август"	Зорица Рајда, учитељица
Место, општина: Буковац, Нови Сад	
Школска управа: Нови Сад	
Опис примера добре праксе ИО	
Самуило	
Кључне речи: <i>основна школа, тешкоће са кретањем</i>	
Контекст <p>ОШ „22. август” се налази у приградском насељу. Школска зграда је из седамдесетих година али се у њој стално врше прилагођавања и осавремењавања радног простора. Школу похађа до 400 ученика у шеснаест или седамнаест одељења у две смене. Већина наставног особља су путници.</p>	
Опис добре праксе <p>Од постављања дијагнозе церебралне парализе (проблеми са кретањем и коришћењем руку), у првим месецима након рођења, родитељи су много времена посвећивали социјализацији и рехабилитацији детета. Евидентни су били проблеми недовољно развијене координације покрета говорних органа и руку и неразвијен систем баланса. Годину пред полазак у школу, провео је у вртићу „Зека” у Буковцу. Самуило је први разред уписао годину дана касније од својих вршњака и свог брата близанца.</p> <p>Моје одељење је добило учионицу опремљену новим намештајем (сваки ученик је имао своје физички одвојено радно место), видео рекордером, телевизором, ЦД плејером а убрзо је и први рачунар стигао у учионицу. Од тада сам, одлуком директора, ослобођена дежурства у школи. Моје обавезе су биле везане за физичку безбедност ученика приликом одласка у тоалет, на ужину, приликом одласка до кабинета за енглески језик и верску наставу.</p> <p>За породицу је Самуилов полазак у школу био прилично тежак и стресан. Били су у грчу и страху од могућег неуспеха. Мајка је преузела бригу о довођењу и одвођењу ученика из школе. Имала је свеже искуство од дечака који је претходне школске године успешно завршио први разред тако да је могла да уз само кратке дневне инструкције оно што ученик понекад није успео да заврши, са њим покуша код куће. И увек је успевала.</p> <p>Избегавала сам допунски рад са дететом како га не бих издвајала од остале деце. Дане када је С одлазио на прегледе остали ученици и ја смо користили да се договарамо како бисмо могли још више да му помогнемо а да при томе не</p>	

повредимо његова осећања. Помоћ на часу се састојала у организацији радног места, припремању прибора за рад, упућивању на који део треба да обрати пажњу, понекад на корекцију грешака, али никако упадљиво више него осталим ученицима. За сваку активност сам свим ученицима дозвољавала да се изјасне да ли желе то да ураде како бих видела да ли постоје мање или више омиљене активности. На тај сам начин избегла проблеме везане за отпор према непознатом.

У том периоду, Самуило је волео часове музичке културе, али није учествовао када смо певали. Он се тада играо прстима. Зато сам за наредне активности укључила удараљке а касније предложила да он, ако то жели буде диригент.

Часове ликовне културе сам организовала тако да сам често давала алтернативне задатке и много часова цртања и вајања како би се његове шаке опуштале.

Самуило је волео часове физичког васпитања, иако је био ослобођен похађања. Колегиница из паралелног одељења и ја смо заједно организовале часове и бирале игре у којима и он може да учествује на неки начин. Понекад је то учешће било потпуно, понекад асистенција, некада суђење, понекад бележење оцена...

Свет око нас нам је био занимљивији него другима јер смо одлазећи у краће шетње застајкивали чешће да се одморимо, да питамо Самуила ко живи у некој кући јер је он знао улице боље од других, пошто је, док су друга деца јурила за лоптом, он шетао... Лепо је умео да оно што је сазнао преточи у реченицу.

Часови математике су били право уживање зато што је дечак владао појмом броја и већином потребних знања за ученика првог разреда. Потешкоће су се јављале само када је било потребно користити прибор за цртање. Дешавало се да понудим помоћ и да будем одбијена уз коментар: „Могу ја то...”

Највише потешкоћа је било на часовима описмењавања. Дobar избор је направљен опредељивљањем за појединачну обраду слова. То нам је пружио довољно простора за вежбање обликовања слова моделовањем, играњем, изговором, шчитавањем... Овај начин рада је одговарао највећем броју деце јер је само троје од двадесет двоје деце познавало сва слова. Самуилов рукопис је био дисграфичан: грчевито је држао оловку док пише, прелазио је преко линија, у задацима сличним лавиринту се није најбоље сналазио, веома споро је писао. Шчитавање је ишло веома лако и веома брзо је разумео прочитано.

Прве провере знања су биле мање захтевне од стандардних, али је мој циљ био све ученике охрабрити за наставак рада. Прве провере смо радили заједно, тако што је Самуило читао питање, давао одговор и заједнички смо га сажимали на суштину па га је он онда записивао. Наравно, осталим ученицима је претходно објашњено зашто то мора тако. Већ у октобру, писао је по диктату штампаним словима брже од половине ученика у одељењу. Уместо по диктату писаним словима, Самуило је преписивао штампани текст писаним словима. Након зимског распуста, диктате писаним словима је писао брже него две трећине одељења.

У социометријском тесту га је већина ученика одабрала као друга поред којег би радо седела. Чак и ученици који су хиперактивни су водили рачуна да пазе на њега. У току првог разреда имали смо само једну ситуацију у којој су била повређена његова осећања када је бурно реаговао. Деца су заграјала у време када је он дошао на ред да чита и велики део деце га није чуо. Од тада, више смо водили рачуна о тишини и пажњи за време рада. У то време смо имали договорени знак који је свако од нас могао да употреби када је желео да скрене пажњу на себе или да каже да му нешто смета и ремети пажњу. Такође, имали смо договор да свакога ко нас пријатно изненади било чиме наградимо аплаузом. У том периоду њему су оваква поткрепљења нарочито пријала. Директор и педагог школе су у том периоду често били наши гости и увек нам је било драго да учествују у нашим активностима. И на тај начин су се ученици осетили посебним и почастованим.

Описно оцењивање се показало као идеално решење за ситуацију у којој је сваки родитељ имао прилику да јасно сазна шта и колико његово дете уме. Самуило је тада био тих, прилично повучен, ненаметљив али оптимистичан, правдољубив, упоран.

На родитељским састанцима и у току индивидуалних разговора са родитељима осталих ученика, разговарали смо и о потреби сензибилизације све деце за различитости. Свако од њих је имао разумевања и пружали су велику подршку. Други, трећи и четврти разред Самуило је савладао без већих потешкоћа. Ретко је одбијао понуду да уради нешто пред таблом. Одговарао је пуним реченицама. Провере знања са више дескриптивних задатака је радио само делимично. Тада сам оцењивала само започете и урађене задатке. Оцену сам давала на основу скале за оцењивање која је сачињена на основу укупног броја бодова које носе задаци које је ученик започео односно урадио. Напредак је био евидентан.

У шестом разреду је на два међународна такмичења из информатике победио. Осмогодишње школовање је успешно завршио само са прилагођавањима из математике и техничког образовања. Квалификациони испит је урадио самостално.

Данас је он ученик трећег разреда гимназије. Пише песме и објављује их у школским новинама. Добио је шансу и у потпуности је користи. Добија адекватно образовање, социјализован је и прихвата своја ограничења.

Најважнији фактор успешности је његов унутрашњи мотив. Огромна подршка су пре свих његова примарна породица у којој издвајам мајку, затим шира породица, другари. Сваки ученик и свака одрасла особа у школи су му поклањали адекватну пажњу и ненаметљиву помоћ.

Када се осврнем на период иза себе препознајем да сам несвесно, користила највећи број од девет врста адаптације које се препоручују: захтевала сам само део градива неопходан за његов даљи напредак, продужавала сам време потребно за израду задатака, ученик је седео близу мене и табле, поред њега је седео драг и за помоћ спреман ученик, често сам инструкције прилагођавала његовим способностима, могао је да користи рачунар, испитивања су чешће

била усмена, уместо компликованих цртежа на часовима геометрије од њега сам захтевала само једноставније конструкције, уместо преписивања са табле за њега сам копирала фолију која је на том часу пројектована.

Процена добити од оваквог решења:

- Ученик је успешан у редовној школи и у њој се пријатно осећа
- Ученик је интегрисан је у вршњачкој групи и прихваћен у свим врстама активности
- Ученици уче да понуде и пруже подршку
- У школи се развија толеранција према различитостима
- Породица је партнер у овом процесу и има сатисфакцију у успешном детету у редовној школи
- Отворана су врата и за друге ученике са потешкоћама у развоју
- Сараднички односи у колективу јачају
- Школа израста у средину по мери сваког детета

Додатни коментар:

Захвална сам сваком ученику због кога сам се потрудила да се мењам и тако постајем богатија за једну дивну посвећеност. Захвална сам родитељима за помоћ и подршку која је понекад била пресудна. На крају, али не мање важна је подршка директора и колега, али и свих оних од којих сам учила и још увек учим.